

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. sausio 28 d.*

Byloje C-406/08

dėl *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division* (Jungtinė Karalystė) 2008 m. liepos 30 d. Nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2008 m. rugsėjo 18 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Uniplex (UK) Ltd

prieš

NHS Business Services Authority,

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro trečiosios kolegijos pirmininko pareigas einantis antrosios kolegijos pirmininkas J. N. Cunha Rodrigues (pranešėjas), teisėjai P. Lindh, A. Rosas, U. Löhmus ir A. Ó Caoimh,

* Proceso kalba: anglų.

generalinė advokatė J. Kokott,
posėdžio sekretorė R. Šereš, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. rugsėjo 24 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Uniplex (UK) Ltd*, atstovaujamos baristerio M. Sheridan ir solisitorės A. Stanic,

- *NHS Business Services Authority*, atstovaujamos baristerio R. Williams,

- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos I. Rao, padedamos baristerės K. Smith,

- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos M. Lumma ir J. Möller,

- Airijos, atstovaujamos D. O'Hagan, padedamo SC A. Collins,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos E. White ir M. Konstantinidis,

susipažinęs su 2009 m. spalio 29 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/665/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo (OL L 395, p. 33; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 246), iš dalies pakeistos 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 92/50/EEB dėl viešojo paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 209, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t., p. 322, toliau – Direktyva 89/665), išaiškinimu dėl datos, nuo kurios pradedamas skaičiuoti ieškinio dėl viešojo pirkimo procedūrų peržiūros pareiškimo terminas.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant *Uniplex (UK) Ltd* (toliau – *Uniplex*) ir *NHS Business Services Authority* (toliau – *NHS*) ginčą dėl preliminariojo susitarimo sudarymo.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

- 3 Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės imasi priemonių, reikalingų užtikrinti, kad dėl sutarčių sudarymo tvarkos, kuri patenka į Direktyvų 71/305/EEB [1971 m. liepos 26 d. Tarybos direktyva 71/305/EEB dėl viešojo darbų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 185, p. 5)], 77/62/EE [1976 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 77/62/EEB dėl viešojo prekių pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 13, 1977, p. 1)] ir 92/50/EEB taikymo sritį, sprendimai, kuriuos priima perkančiosios organizacijos, gali būti veiksmingai ir kuo greičiau peržiūrėti pagal sąlygas, numatytas toliau esančiuose straipsniuose, ypač 2 straipsnio 7 punktą [dalį], remiantis tuo, kad tokie sprendimai pažeidė Bendrijos teisę viešojo pirkimo srityje arba nacionalines tą teisę įgyvendinančias taisykles.“

- 4 Remiantis Direktyvos 89/665 2 straipsnio 1 dalimi:

„Valstybės narės užtikrina, kad dėl 1 straipsnyje nurodytos peržiūros procedūros vykdomos priemonės apimtų nuostatas dėl įgaliojimų:

- a) kuo anksčiau imtis tarpinių priemonių, kuriomis siekiama atitaisyti tariamą konkrečių interesų pažeidimą arba užkirsti kelią jų tolesniam pažeidimui, įskaitant

priemonės sustabdyti arba užtikrinti viešųjų pirkimų sutarties sudarymo procedūros ar bet kurio sprendimo, kurį priėmė perkančioji organizacija, įgyvendinimo sustabdymą;

b) anuluoti arba užtikrinti neteisėtai priimtų sprendimų anuliavimą, įskaitant diskriminuojančių techninių, ekonominių ar finansinių specifikacijų, nurodytų konkurso skelbime, sutarties dokumentuose arba bet kuriuose su sutarties sudarymo procedūra susijusiuose dokumentuose, pašalinimą;

c) priteisti atlyginti nuostolius tokį pažeidimą patyrusiems asmenims.“

5 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 134, p. 114; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 132) 41 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Perkančiosios organizacijos kandidatams ir dalyviams kiek įmanoma greičiau praneša apie priimtus sprendimus dėl preliminarinio susitarimo sudarymo, sutarties sudarymo arba leidimo dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje, taip pat nurodo priežastis, dėl kurių buvo priimtas sprendimas nesudaryti preliminarinio susitarimo arba nesudaryti sutarties, kuriai buvo paskelbtas konkursas, arba sprendimas iš naujo pradėti procedūrą arba taikyti dinaminę pirkimo sistemą; šią informaciją, jei to prašoma, perkančioji organizacija turi pateikti raštu.

Nacionalinės teisės aktai

- 6 2006 m. Viešųjų pirkimų taisyklių (*Public Contracts Regulations 2006*, toliau – 2006 m. Taisyklės), priimtų siekiant perkelti Direktyvą 89/665 į vidaus teisę, 47 straipsnio 7 dalies b punkte nustatyta:

„Ieškinys pagal šias taisykles gali būti pareikštas, tik jeigu:

<...>

- b) ieškinys pareiškiamas greitai ir bet kuriuo atveju per 3 mėnesius nuo datos, kada pirmą kartą atsirado pagrindas jam pareikšti, išskyrus jei *High Court* mano, kad yra pagrįsta priežastis pratęsti ieškinio pareiškimo terminą.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 7 Jungtinėje Karalystėje įsteigta bendrovė *Uniplex* yra vienintelė Nyderlanduose įsteigtos bendrovės *Gelita Medical BV* gaminamų kraujavimo stabdymo priemonių platintoja savo valstybėje narėje.
- 8 NHS yra *National Health Service*, Jungtinės Karalystės visuomenės sveikatos tarnybos, priklausančios valstybei ir jos valdomos, dalis. Ji yra perkančioji organizacija Direktyvos 2004/18 prasme.

- 9 2007 m. kovo 26 d. NHS pradėjo riboto konkurso procedūrą preliminariajam susitarimui dėl kraujavimo stabdymo priemonių tiekimo sudaryti. Konkurso skelbimas buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* 2007 m. kovo 28 dieną.
- 10 2007 m. birželio 13 d. NHS penkiems tiekėjams, įskaitant *Uniplex*, pareiškusiems susidomėjimą preliminariniu susitarimu, nusiuntė kvietimus pateikti pasiūlymą. Pasiūlymus reikėjo pateikti iki 2007 m. liepos 19 dienos.
- 11 Konkurso dalyviams nusiųstuose konkurso dokumentuose buvo nurodyti šie laimėtojo nustatymo kriterijai ir jų lyginamieji svoriai: kaina ir kiti rentabilumo veiksniai – 30 %, kokybė ir klinikinis tinkamumas – 30 %, prekių naudojimo instrukcija ir mokymas – 20 %, tiekimo vykdymas ir galimybės – 10 %, prekių asortimentas ir jo tobulinimas – 5 %, ekologiškumas ir tvari plėtra – 5 %.
- 12 *Uniplex* savo pasiūlymą pateikė 2007 m. liepos 18 dieną.
- 13 2007 m. lapkričio 22 d. NHS nusiuntė *Uniplex* raštą, pranešdama, kad ji nusprendė sudaryti preliminarųjį susitarimą su trimis dalyviais. *Uniplex* buvo pranešta, kad su ja nebus sudarytas preliminarusis susitarimas, nes ji surinko mažiausiai balų iš penkių pakviestų ir pasiūlymus pateikusių dalyvių. Šiame rašte buvo priminti laimėtojo nustatymo kriterijai ir jų lyginamieji svoriai bei nurodyti konkursą laimėjusių dalyvių pavadinimai, atrinktiems pasiūlymams skirtų balų ribos ir *Uniplex* pasiūlymui skirti balai.
- 14 Remiantis šiuo raštu, atrinktiems pasiūlymams skirta nuo 905,5 iki 971,5 balų, o *Uniplex* surinko 568 balus.

- 15 2007 m. lapkričio 22 d. raštu *Uniplex* taip pat buvo pranešta apie jos teisę apskūsti sprendimą sudaryti nagrinėjamą preliminarųjį susitarimą, apie privalomą jo sudarymo sustabdymą 10 dienų, taikomą nuo pranešimo apie šį sprendimą datos, bei apie jos teisę gauti papildomą informaciją.
- 16 Tokios informacijos *Uniplex* paprašė 2007 m. lapkričio 23 d. elektroniniu laišku.
- 17 2007 m. gruodžio 13 d. raštu NHS pateikė detalesnę informaciją apie tai, kaip ji taikė laimėtojo nustatymo kriterijus, kiek tai susiję su konkursą laimėjusių pasiūlymų charakteristikomis ir santykiniais pranašumais, palyginti su *Uniplex* pasiūlymu.
- 18 Iš šio rašto buvo matyti, pirma, kad *Uniplex* gavo nulį balų už kainos ir kitus rentabilumo veiksnius, nes nurodė savo kainas iš katalogų. Visi kiti dalyviai pasiūlė savo kataloguose nurodytų kainų nuolaidas. Antra, kalbant apie tiekimo vykdymo ir galimybių kriterijų, visi dalyviai, kurie dar neveikė Jungtinės Karalystės kraujavimo stabdymo priemonių rinkoje, gavo nulį balų už papildomą, su klientūra Jungtinėje Karalystėje susijusį kriterijų.
- 19 2008 m. sausio 28 d. *Uniplex* nusiuntė NHS išpėjamąjį raštą, nurodydama įvairius 2006 m. Taisyklių pažeidimus. Šiame rašte *Uniplex* teigė, kad ieškinio pareiškimo

terminas prasidėjo tik 2007 m. gruodžio 13 dieną. *Uniplex* prašė NHS pateikti atsakymą iki 2008 m. vasario 13 d., tačiau pridūrė, kad tuo atveju, jei NHS manytų, jog šis terminas prasidėjo ne nuo minėtos datos, ji turi atsakyti ne vėliau kaip 2008 m. vasario 6 dieną.

- 20 2008 m. vasario 11 d. raštu NHS pranešė *Uniplex* apie aplinkybių pasikeitimą. Paaikškėjo, kad *Assut (UK) Ltd.* pasiūlymas neatitiko reikalavimų ir *B. Braun UK Ltd.*, po pasiūlymų vertinimo užėmusiai ketvirtąją vietą, buvo pasiūlyta sudaryti preliminarųjį susitarimą vietoje *Assut (UK) Ltd.*
- 21 2008 m. vasario 13 d. raštu NHS atsakė į *Uniplex* įspėjamąjį raštą, neigdama įvairius *Uniplex* teiginius. Šiame rašte NHS taip pat preliminariai nurodė, kad *Uniplex* skundžiami įvykiai įvyko ne vėliau kaip 2007 m. lapkričio 22 d., kai *Uniplex* buvo pranešta apie sprendimą nesudaryti su ja preliminariojo susitarimo. NHS nurodė, kad 2007 m. lapkričio 22 d. yra data, nuo kurios pradėtas skaičiuoti 2006 m. Taisyklių 47 taisyklės 7 dalies b punkte nurodytas ieškinio pareiškimo terminas.
- 22 *Uniplex* atsakė 2008 m. vasario 26 d. raštu. Jame ji pakartojo, kad terminas ieškiniui pareikšti pagal 2006 m. Taisykles prasidėjo tik 2007 m. gruodžio 13 dieną.
- 23 2008 m. kovo 12 d. *Uniplex* pareiškė ieškinį *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division, Leeds District Registry*, prašydama, be kita ko, pripažinti, kad NHS pažeidė viešųjų pirkimų taisykles, ir įpareigoti ją ištaisyti šį pažeidimą.

24 *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„Jei ūkio subjektas nacionaliniame teisme pareikštu ieškiniu ginčija perkančiosios organizacijos sprendimą sudaryti preliminarųjį susitarimą po viešojo pirkimo procedūros, kurioje jis dalyvavo ir kurią reikėjo vykdyti laikantis Direktyvos 2004/18 (ir nacionalinių įgyvendinančių nuostatų), ir siekia šiai procedūrai ir susitarimo sudarymui taikytinų viešųjų pirkimų nuostatų pažeidimo konstatavimo ir ištaisymo:

- 1) ar nacionalinė nuostata, kaip antai 2006 m. Taisyklių 47 straipsnio 7 dalies b punktas, nustatanti, kad toks ieškinys turi būti pareikštas greitai ir bet kuriuo atveju per 3 mėnesius nuo datos, kada pirmą kartą atsirado pagrindas jam pareikšti, išskyrus, jei teismas mano, kad yra pagrįsta priežastis pratęsti ieškinio pareiškimo terminą, turi būti aiškinama atsižvelgiant į Direktyvos 89/665 1 ir 2 straipsnius ir Bendrijos teisės ekvivalentiškumo principą, Bendrijos teisėje įtvirtintą veiksmingos teisminės apsaugos reikalavimą ir (arba) veiksmingumo principą bei į bet kurią kitą taikytiną Bendrijos teisės principą, kaip suteikianti konkurso dalyviui perkančiosios organizacijos atžvilgiu asmeninę ir besąlyginę teisę, kad ieškinio dėl tokios konkurso procedūros ir susitarimo sudarymo pareiškimo terminas būtų skaičiuojamas nuo datos, kai dalyvis sužinojo ar turėjo sužinoti, kad viešojo pirkimo procedūra pažeidė Bendrijos viešųjų pirkimų teisę, ar nuo taikytinų nuostatų pažeidimo momento? Ir
- 2) bet kuriuo atveju, kaip nacionalinis teismas turi taikyti: i) bet kurią reikalavimą pareikšti ieškinį greitai: ir ii) bet kurią diskreciją pratęsti nacionalinėje teisėje įtvirtintą tokio ieškinio pareiškimo terminą?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 25 Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar pagal Direktyvos 89/665 1 straipsnį reikalaujama, kad terminas pareikšti ieškinį dėl viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimo konstatavimo arba šių taisyklių pažeidimu padarytos žalos atlyginimo prasideda nuo minėtų taisyklių pažeidimo datos, ar nuo datos, kada ieškovas sužinojo arba turėjo sužinoti apie tokį pažeidimą.
- 26 Direktyvos 89/665 tikslas yra užtikrinti veiksmingų teisių gynimo būdų Bendrijos viešųjų pirkimo teisės ar šią teisę perkeliančių nacionalinių taisyklių pažeidimo atveju egzistavimą, siekiant garantuoti veiksmingą direktyvų dėl viešojo pirkimo sutarčių sudarymo procedūrų derinimo taikymą. Tačiau joje nėra nuostatų, konkrečiai susijusių su terminais pasinaudoti ja siekiamais įtvirtinti teisių gynimo būdais. Dėl šios priežasties kiekvienos valstybės narės nacionaliniai teismai turi nustatyti šių terminų skaičiavimo sąlygas (2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Universale-Bau ir kt.*, C-470/99, Rink. p. I-11617, 71 punktą).
- 27 Procesinės kreipimosi į teismą normos, skirtos apsaugoti teises, Bendrijos teisės suteiktas kandidatams ir pasiūlymus pateikusiems asmenims, patyrusiems žalos dėl perkančiųjų organizacijų sprendimų, neturi pažeisti Direktyvos 89/665 veiksmingumo (minėto sprendimo *Universale-Bau ir kt.* 72 punktą).
- 28 Atsižvelgiant į tai reikia patikrinti, ar paisant šios direktyvos tikslo nacionalinės teisės aktai, kaip antai nagrinėjami pagrindinėje byloje, nepažeidžia Bendrijos teisės asmenims suteiktų teisių (minėto sprendimo *Universale-Bau ir kt.* 73 punktą).

- 29 Šiuo klausimu reikia priminti, jog Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalimi valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad neteisėtus perkančiųjų organizacijų sprendimus būtų galima veiksmingai ir kuo greičiau peržiūrėti (minėto sprendimo *Universale-Bau ir kt.* 74 punktą).
- 30 Tačiau tai, kad kandidatas ar pasiūlymą pateikęs asmuo sužino apie savo kandidatūros ar pasiūlymo atmetimą, nesuteikia jam galimybės veiksmingai pareikšti ieškinį. Tokios informacijos nepakanka, kad kandidatas ar pasiūlymą pateikęs asmuo galėtų įžvelgti galimą neteisėtumą, kurį būtų galima apskūsti.
- 31 Tik po to, kai suinteresuotajam kandidatui ar pasiūlymą pateikusiam asmeniui pranešta apie motyvus, dėl kurių jis buvo pašalintas iš viešojo pirkimo procedūros, jis gali susidaryti aiškią nuomonę dėl galimo taikytinų nuostatų pažeidimo ir tikslingumo pareikšti ieškinį.
- 32 Iš to matyti, kad Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas tikslas užtikrinti veiksmingų teisių gynimo būdų viešųjų pirkimų nuostatų pažeidimo atveju egzistavimą gali būti pasiektas, tik jei nustatyti ieškinių pareiškimo terminai bus skaičiuojami nuo datos, kai ieškovas sužinojo arba turėjo sužinoti apie tariamą minėtų nuostatų pažeidimą (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Universale-Bau ir kt.* 78 punktą).
- 33 Šią išvadą patvirtina aplinkybė, kad Direktyvos 2004/18 41 straipsnio 1 ir 2 dalimis, galiojusiomis pagrindinės bylos faktinių aplinkybių atsiradimo metu, perkančiosios organizacijos įpareigojamos pranešti atmestiems kandidatams ir dalyviams apie dėl jų priimto sprendimo motyvus. Tokios nuostatos suderinamos su naikinamųjų terminų

sistema, pagal kurią šie terminai skaičiuojami nuo datos, kai ieškovas sužinojo ar turėjo sužinoti apie taikytinų viešųjų pirkimų nuostatų pažeidimą.

34 Šią išvadą taip pat patvirtina Direktyvos 89/665 pakeitimai, padaryti 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/66/EB, iš dalies keičiančia Tarybos direktyvas 89/665/EEB ir 92/13/EEB dėl viešųjų sutarčių suteikimo [viešojo pirkimo sutarčių sudarymo] peržiūros procedūrų veiksmingumo didinimo (OL L 335, p. 31), nors šios direktyvos perkėlimo terminas baigėsi jau po pagrindinės bylos aplinkybių atsiradimo. Direktyva 2007/66 įtrauktame Direktyvos 89/665 2c straipsnyje numatyta, kad kiekvienam dalyviui ar kandidatui pranešama apie perkančiosios organizacijos sprendimą, pridedant atitinkamų jo motyvų santrauką, o ieškinio pareiškimo terminas baigiasi tik praėjus nustatytam dienų skaičiui po tokio pranešimo.

35 Taigi į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalimi reikalaujama, jog terminas pareikšti ieškinį dėl viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimo konstatavimo arba šių taisyklių pažeidimu padarytos žalos atlyginimo būtų skaičiuojamas nuo datos, kada ieškovas sužinojo arba turėjo sužinoti apie tokį pažeidimą.

Dėl antrojo klausimo

36 Antrasis klausimas susideda iš dviejų dalių. Pirmoji dalis susijusi su Direktyvos 89/665 aiškinimu, atsižvelgiant į nacionalinės teisės aktuose nustatytą reikalavimą pareikšti ieškinį greitai. Antroji dalis susijusi su iš šios direktyvos išplaukiančiais padariniais nacionaliniam teismui suteiktai diskrecijai pratęsti ieškinio pareiškimo terminą.

Dėl antrojo klausimo pirmos dalies

- 37 Antrojo klausimo pirmą dalimi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia ar Direktyvą 89/665 reikia aiškinti taip, kad ji draudžia nuostatą, kaip antai 2006 m. Taisyklių 47 straipsnio 7 dalies b punktą, reikalaujančią pareikšti ieškinį greitai.
- 38 Kaip minėta šio sprendimo 29 punkte, Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalimi valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad perkančiųjų organizacijų sprendimus būtų galima veiksmingai ir kuo greičiau peržiūrėti. Siekiant įgyvendinti šia nuostata siekiamą spartumo tikslą valstybės narėms leidžiama nustatyti ieškinio pareiškimo terminus, kad ūkio subjektai būtų priversti greitai ginčyti parengiamąsias priemones ar viešojo pirkimo procedūroje priimtus tarpinius sprendimus (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *Universale-Bau ir kt.* 75–79 punktus; 2004 m. vasario 12 d. Sprendimo *Grossmann Air Service*, C-230/02, Rink. p. I-1829, 30 ir 36–39 punktus bei 2007 m. spalio 11 d. Sprendimo *Lämmerzahl*, C-241/06, Rink. p. I-8415, 50 ir 51 punktus).
- 39 Direktyva 89/665 siekiamas spartumo tikslas nacionalinėje teisėje turi būti įgyvendinamas laikantis teisinio saugumo reikalavimų. Šiuo tikslu valstybės narės privalo nustatyti pakankamai tikslią, aiškią ir nuspėjamą terminų sistemą, leidžiančią asmenims žinoti savo teises ir pareigas (šiuo klausimu žr. 1991 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-361/88, Rink. p. I-2567, 24 punktą ir 1996 m. lapkričio 7 d. Sprendimo *Komisija prieš Liuksemburgą*, C-221/94, Rink. p. I-5669, 22 punktą).
- 40 Be to, Direktyva 89/665 siekiamas spartumo tikslas neleidžia valstybės narėms nepaisyti veiksmingumo principo, pagal kurį dėl nacionalinių naikinamųjų terminų taikymo tvarkos asmenims neturi tapti neįmanoma ar pernelyg sunku pasinaudoti Bendrijos teisės jiems suteiktomis teisėmis ir kuriuo grindžiamas peržiūros veiksmingumo tikslas, aiškiai įvardytas minėtos direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje.

- 41 Nacionalinė nuostata, kaip antai 2006 m. Taisyklių 47 straipsnio 7 dalies b punktas, pagal kurią ieškinys gali būti pareikštas tik „greitai ir bet kuriuo atveju per 3 mėnesius“, sukuria netikrumą. Negalima atmesti prielaidos, kad tokia nuostata leidžia nacionaliniams teismams atmesti ieškinį kaip pareikštą praleidus terminą, nors 3 mėnesių terminas dar nebus pasibaigęs, jeigu jie manys, kad ieškinys nebuvo pareikštas „greitai“ šios nuostatos prasme.
- 42 Kaip generalinė advokatė pažymėjo savo išvados 69 punkte, negalima nuspėti naikinamojo termino trukmės, jeigu dėl jos paliekama spręsti kompetentingam teismui. Vadinasi, tokį terminą numatanti nacionalinė nuostata neužtikrina veiksmingo Direktyvos 89/665 perkėlimo.
- 43 Iš to, kas išdėstyta, išplaukia, jog į antrojo klausimo pirmąją dalį reikia atsakyti, kad Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalimi draudžiama nacionalinė nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, leidžianti nacionaliniam teismui atmesti ieškinį dėl viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimo konstatavimo arba šių taisyklių pažeidimu padarytos žalos atlyginimo kaip pareikštą praleidus terminą, taikant laisvai vertinamą kriterijų, pagal kurį tokie ieškiniai turi būti reiškiami greitai.

Dėl antrojo klausimo antros dalies

- 44 Antrojo klausimo antra dalimi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, kokios pasekmės iš Direktyvos 89/665 kyla nacionaliniam teismui suteiktai diskrecijai pratęsti ieškinio pareiškimo terminą.

- 45 Nacionaliniai teismai, taikydami direktyvą perkeliančius nacionalinės teisės aktus, turi juos aiškinti kuo labiau atsižvelgdami į susijusios direktyvos formuluotę ir tikslą, kad būtų pasiektas joje numatytas rezultatas (žr. 1984 m. balandžio 10 d. Sprendimo *von Colson ir Kamann*, 14/83, Rink. p. 1891, 26 punktą bei 2004 m. spalio 5 d. Sprendimo *Pfeiffer ir kt.*, C-397/01–C-403/01, Rink. p. I-8835, 113 punktą).
- 46 Nagrinėjamoje byloje nacionalinis teismas turi aiškinti naikinamąjį terminą įtvirtinančias nacionalines nuostatas taip, kad aiškinimas kuo labiau atitiktų Direktyvos 89/665 tikslą (šiuo klausimu žr. 2003 m. vasario 27 d. Sprendimo *Santex*, C-327/00, Rink. p. I-1877, 63 punktą ir minėto sprendimo *Lämmerzahl* 62 punktą).
- 47 Siekdamas įvykdyti atsakyme į pirmąjį klausimą išdėstytus reikalavimus, bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas turi aiškinti su ieškinio pareiškimo terminu susijusias nacionalines nuostatas taip, kad kuo labiau užtikrintų, jog šis terminas būtų pradedamas skaičiuoti tik nuo datos, kai ieškovas sužinojo arba turėjo sužinoti apie nagrinėjamam viešajam pirkimui taikomų taisyklių pažeidimą.
- 48 Jei nagrinėjamų nacionalinių nuostatų nebūtų įmanoma taip aiškinti, šis teismas, pasinaudodamas savo diskrecija, turėtų pratęsti ieškinio pareiškimo terminą, užtikrindamas ieškovui tokį patį terminą, kurį šis būtų turėjęs, jei taikytinoje nacionalinėje teisėje nustatytas terminas būtų skaičiuojamas nuo datos, kai jis sužinojo arba turėjo sužinoti apie viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimą.
- 49 Bet kuriuo atveju, jei ieškinio pareiškimo terminus reglamentuojančių nacionalinių nuostatų nebūtų įmanoma aiškinti laikantis Direktyvos 89/665, nacionalinis teismas

turėtų jų netaikyti, siekdamas visapusiškai taikyti Bendrijos teisę ir apginti asmenims jos suteiktas teises (šiuo klausimu žr. minėtų sprendimų *Santex* 64 punktą ir *Lämmerzahl* 63 punktą).

- 50 Taigi į antrojo klausimo antrą dalį reikia atsakyti, kad Direktyva 89/665 įpareigoja nacionalinį teismą remiantis turima diskrecija pratęsti ieškinio pareiškimo terminą, užtikrinant ieškovui tokį patį terminą, kurį jis būtų turėjęs, jei taikytinoje nacionalinėje teisėje nustatytas terminas būtų skaičiuojamas nuo datos, kai jis sužinojo arba turėjo sužinoti apie viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimą. Jei ieškinio pareiškimo terminus reglamentuojančių nacionalinių nuostatų nebūtų įmanoma aiškinti laikantis Direktyvos 89/665, nacionalinis teismas turėtų jų netaikyti, siekdamas visapusiškai taikyti Bendrijos teisę ir apginti asmenims jos suteiktas teises.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 51 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

- 1. 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/665/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo, iš dalies pakeistos 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 92/50/EEB, 1 straipsnio 1 dalimi**

reikalaujama, jog terminas pareikšti ieškinį dėl viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimo konstatavimo arba šių taisyklių pažeidimu padarytos žalos atlyginimo būtų skaičiuojamas nuo datos, kada ieškovas sužinojo arba turėjo sužinoti apie tokį pažeidimą.

2. Direktyvos 89/665, iš dalies pakeistos Direktyva 92/50, 1 straipsnio 1 dalimi draudžiama nacionalinė nuostata, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, leidžianti nacionaliniam teismui atmesti ieškinį dėl viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimo konstatavimo arba šių taisyklių pažeidimu padarytos žalos atlyginimo kaip pareikštą praleidus terminą, taikant laisvai vertinamą kriterijų, pagal kurį tokie ieškiniai turi būti reiškiami greitai.
3. Direktyva 89/665, iš dalies pakeista Direktyva 92/50, įpareigoja nacionalinį teismą remiantis turima diskrecija pratęsti ieškinio pareiškimo terminą, užtikrinant ieškovui tokį patį terminą, kurį jis būtų turėjęs, jei taikytinoje nacionalinėje teisėje nustatytas terminas būtų skaičiuojamas nuo datos, kai jis sužinojo arba turėjo sužinoti apie viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimą. Jei ieškinio pareiškimo terminus reglamentuojančių nacionalinių nuostatų nebūtų įmanoma aiškinti laikantis Direktyvos 89/665, iš dalies pakeistos Direktyva 92/50, nacionalinis teismas turėtų jų netaikyti, siekdamas visapusiškai taikyti Bendrijos teisę ir apginti asmenims jos suteiktas teises.

Parašai.